

Yttrande över Tillgänglighetsdirektivet, SOU 2021:44

Boverkets ställningstagande

Boverket har yttrat sig endast i den del som berör Boverkets verksamhet. Boverket har inga invändningar i den delen men har dock följande synpunkter på skrivningarna om bebyggd miljö i Tillgänglighetsdirektivet, SOU 2021:44.

Boverkets synpunkter

På sidan 247 anges att ”Utredningens uppfattning är att Boverkets föreskrifter och allmänna råd samt PBL väl räcker till för att Sverige ska anses leva upp till de krav som tillgänglighetsdirektivet ställer på bebyggd miljö.” Boverket är dock tveksamma till denna slutsats.

I detta sammanhang vill Boverket uppmärksamma Mark- och miljödomstolens dom den 19 juni 2014 i mål P 8269-13 som gällde ändring av byggnad genom montering i fasad av uttagsautomat. Domstolen prövade om det kan ställas krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga gällande uttagsautomaten.

I domskälen angav domstolen bland annat följande. ”De krav på tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelseförmåga som uppställs i PBL avser tillgängligheten till, och användbarheten av, byggnader. Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning är det vid nyttjande av den i målet aktuella uttagsautomaten inte fråga om en användning av byggnaden, utan snarast om ett nyttjande av den tjänst som tillhandahålls av den aktör som installerat uttagsautomaten. Detta gäller oavsett om uttagsautomaten enligt exempelvis jordabalkens regelverk skulle vara att se som fast egendom eller inte. Tillgängligheten till, och användbarheten av, den tjänst som uttagsautomaten erbjuder omfattas således inte av PBL. Vid prövningen av om PBL:s krav på tillgänglighet och användbarhet är uppfyllda i detta fall kan det därför inte beaktas att man avser att tillhandahålla tjänsten”.

Domen innebär att det utifrån bygglagstiftningen inte går att ställa krav på att utan nivåskillnad komma fram till bankomaten, att det finns tillräcklig plats för en person som använder rullstol vid bankomaten och på vilken höjd bankomaten placeras.

Domen kan vara av intresse generellt kopplat till det som i utredningen benämns som självbetjäningsterminaler (artikel 1 b) i direktivet.

Boverket vill också uppmärksamma att det endast finns ett fåtal fall med retroaktiva krav i bygglagstiftningen. Enkelt avhjälpa hinder (8 kap. 2 och 12 §§ PBL) är begränsat till att gälla lokaler dit allmänheten har tillträde och allmänna platser, det gäller inte för tomter och områden för andra anläggningar än byggnader.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit arkitekt Ingrid Hernsell Norling. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Mikael Nordström och jurist Cathrine Engström deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Ingrid Hernsell Norling
arkitekt

Kopia till:
s.sof@regeringskansliet.se
lars.arell@regeringskansliet.se